

van mening Gaea Schoeters

Wat we kunnen leren van een *Karate Kid*-sequel

Netflixreeks *Cobra Kai* laat de morele normen en waarden van twee generaties clashen. En of de teneur van die clash nu woke of reactionair is, dat is verrassend moeilijk te ontdekken.

Een vervolg op *The Karate Kid*, 34 jaar later, dat moet wel een draak zijn. Mis poes. Na twee seizoenen als obscure YouTube Original groeide de reeks uit tot een ware Netflixhit: 75 miljoen kijkers bingewatchen de exploten van de knokkende pubers en hun bekvachten de coaches. Dat kunnen toch niet allemaal *midlifers* zijn die in hun tienerjaren op een strandpaaltje de beruchte kraanvogeltrap probeerden te imiteren?

Die nostalgie is zeker een deel van het succes. Net als het feit dat alle acteurs van weleer weer op de set staan. Maar de tienerfilm wisselde ook van genre: *Cobra Kai* balanceert tussen actie en comedy, mengt zelfspot met drama, en is verslavend. De crux zijn de flashbacks (vaak met nooit eerder vertoond materiaal) uit de oude films, die in de nieuwe context een andere betekenis krijgen: misschien was alles toch niet zo zwart-wit als we in 1984 dachten. Waren de *good guys* minder goed en de *bad guys* minder slecht.

Voor wie de *eighties* heeft gemist, even de essentie: in de originele film krijgt *backstreet boy* Daniel LaRusso het aan de stok met de bullebak van de klas, rijkelui-kind Johnny Lawrence. Gecoacht door Mister Miyagi verslaat Danny Johnny op het lokale karatetornooi met een spectaculaire trap. Die 'illegale trap' zet Johnny's ondergang in. Drie decennia later heeft hij de bodem bereikt: single, platzak en bezopen. De koning van toen is de *loser* van vandaag.

Maar wat is er mooier dan een underdog die boven zichzelf uitstijgt? Als zijn buurjongen Miguel een pak slaag krijgt, heropent Johnny de *Cobra Kai* dojo om 'van losers mannen te maken' volgens het principe 'Strike First. Strike Hard. No Mercy.' Meer is er niet nodig om de rivaliteit tussen de twee vijanden te doen opblazen. Want ook Daniel is blijven steken in het verleden: hij verkoopt auto's met de slagzin 'Kick the competition' en koestert evenveel rancune als Johnny. Als Johnny's oude leraar, *sensei* Kreese, opduikt, breekt de hel helemaal los. Want die ziet niks in *Cobra Kai* 2.0.

Wat dit alles interessant maakt, is Johnny. 'Hij is een dinosaurus uit de jaren '80 die op een of andere manier ontsnapte aan uitsterven door politieke correctheid', schreef *The Guardian* na seizoen 1; mooier kan je het niet samenvatten. Het is die botsing tussen generatie Y en Z waar de reeks op drijft.

Risky business, want Johnny vuurt politiek incorrekte oneliners af aan hetzelfde tempo waarop zijn tennisballenmachine Miguel beschiet. Maar de Zoomers corrigeren hem als hij echt te ver gaat, terwijl hij hun generatieve onhebbeligheden op de korrel durft te nemen.

NEO-MANNELIJK

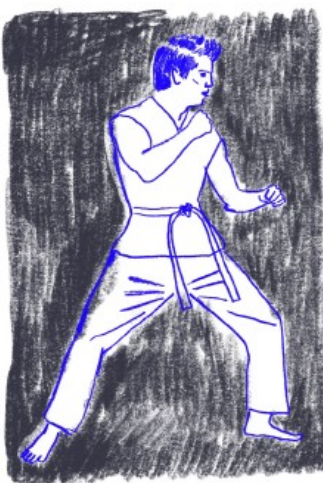
En dus leven we mee met Johnny, die belt met een oude Nokia, niet weet wat Facebook is en denkt dat *wireless* betekent dat je je laptop niet in de stekker moet steken. Manwiches maakt in plaats van sandwiches — meer vlees is altijd beter —, burgers bestelt *zonder dat groene spul* en er prat op gaat dat er vijf verschillende dode dieren op zijn pizza liggen. Zijn studenten kleineert en toeschreeuwt dat ze 'hun verzonnen allergieën en intoleranties bij de deur moeten achterlaten', want dat hij allergisch is aan zwakte.

Ook pc-Daniel krijgt het hard te verduren; zijn de bonsai-boompjes die hij zijn klanten cadeau doet nu culturele toe-eigening of onpatriottisch? Er is geen ontkomen aan: de wereld is veranderd, de mannen moeten mee. Zelfs Johnny leert 'awake' te zijn (*eyeroll* van Miguel: 'Woke! Not awake!') om queer-queen Piper te ronselen voor zijn dojo met de zorgvuldig gerepeteerde zin: 'We moedigen iedereen die zich identificeert als vrouwelijk aan om hun koninklijke kracht te omarmen en de neomannelijke hiërarchie neer te halen om het geïnternaliseerde seksisme het hoofd te bieden.' Maar het is Kreese, zelf *toxic masculinity* op pootjes (hij vergelijkt de snowflakes met de hippies die hem onzacht onthaalden na zijn terugkeer uit Vietnam) die de golf van de tijd het best weet te besurfen, en zo 'council person, not council woman' Roberts ervan overtuigt het gewraakte tornooi toch te laten doorgaan.

De generatieconfrontatie zou tot interessante discussies en wederzijds begrip kunnen leiden. Niet tussen de twee dojos, maar misschien wel tussen twee generaties kijkers. Zo zou de serie *wokeness* kunnen brengen waar ze niet is, en wokies wat zelfrelativering bijbrengen. Maar doet ze dat? Of belichaamt Johnny, als politiek incorrekte *good guy*, net iets reactionairs? Aan de oppervlakte is alles cool, maar daaronder wringt het opzet.

Tenzij LA de enige stad in de VS is waar racisme niet voorkomt. Want de

zwarte personages, die er natuurlijk wel zijn, worden nooit op hun identiteit aangesproken. En dichter dan een fletse poging tot etnisch koken voor Miguel's familie komt zelfs Johnny niet bij dit hete hangijzer. Want met racisme kan je niet lachen, dat is niet relatief. Seksisme blijkt wel. Natuurlijk, Johnny's vrouwvriendelijke uitspraken worden wel gecorrigeerd, maar structureel verandert er niets: de vrouwelijke per-

© Celine Poppe

Misschien weten de scenaristen, drie witte mannen van middelbare leeftijd, beter hoe het voelt om gepest te worden omdat je een nerd bent dan omdat je zwart bent

sonages overleven ternauwernood de Bechdeltest. Hoeveel body (*pun intended*) hebben ze eigenlijk echt? Sam is vooral een middel om Miguel en Robby tegen elkaar op te zetten, en Tory's boeiende *backstory* raakt niet uit de schaduw van haar eigen cleavage. Met elkaar praten ze alleen maar over jongens — al is dat natuurlijk eigen aan tieners, net zoals het eigen is aan karatefilms dat personages minder vaak met elkaar praten dan dat ze op elkaar's

gezicht slaan. Alle dojo's leiden ook onder het Smurfin-principe: de mannen in de groep hebben een eigen karakter, de vrouw is gewoon de vrouw. Want er is er maar één. Typisch voor karate? Al lang niet meer. En *brains* zijn wel *bad-ass*, maar de nerds geraken pas aan een lief als ze de spinning kick beheersen. Mannelijke homo's zijn duidelijk taboe; dit is geen reeks voor *pussies*. Ook geschokt reageren op houten stokken — 'Er hangen daar wapens aan de muur!' — in een land waar elke burger een eigen wapenvergunning heeft, is behoorlijk hypocriet.

PSEUDO-WOKENESS

Dagen de makers de kijker echt uit? Of vinden we Johnny's grofheid gewoon cool in deze over-correcte tijden? En is deze pseudo-wokeness net een manier om de echte problemen dood te zwijgen? Verbale *window-dressing*? Op plot-niveau is de brutaliteit van Kreese's old-school *Cobra Kai* wel 'het kwaad', maar in de *eighties* gold in Miyagi's dojo nog als regel: Karate is alleen voor zelfverdediging. (Gevolgd door regel 2: leer regel 1!) Die tijd is voorbij, leren we nu: soms volstaat verdediging niet en is de aanval de enige uitweg. Want alle dojo's zijn doordrongen van die American dream waarin elke mens verantwoordelijk is voor zijn eigen succes, en ook voor zijn eigen falen. Niet zo *woke*.

Misschien hebben de scenaristen, drie witte mannen van middelbare leeftijd, zich door hun enthousiasme laten meeslepen. Misschien weten ze beter hoe het voelt om gepest te worden omdat je een nerd bent die van cosplay houdt dan omdat je zwart bent? Of misschien wilden ze dat soort rauwe realisme net uit de reeks houden? In de hoop dat het er voor de volgende generatie echt niet meer toe doet. Maar *Cobra Kai* speelt niet in de ideale wereld, en je kan niet vrijblijvend stoien met morele normen zonder je bewust te zijn van wat je zelf verkondigt. Ultra-slechterik Silver zou zeggen: iedereen heeft een zwakke plek. En die inconsequentie is de zwakte van *Cobra Kai*.

Maar laat dat de pret niet bederven. *Cobra Kai* is ook geweldige tv, met prachtige knokpartijen, goeie *eighties*-muziek en referenties die naadloos van *Top Gun* naar *Game of Thrones* springen. Zoals Johnny gezegd zou kunnen hebben: *Talking politics is for pussies. If you really want to change something, just kick some ass.*